

Megjelenik
hétente egyszer, vasárnap.

Szerkesztőség:
Békés-Csabán, kastély utca
8-ik szám.

Kiadó hivatal:
Gyulán Dobay János könyvnyom-
dája és Winkle Gábor könyvke-
reskedése.

A lap szellemi részét illető köz-
lemények a szerkesztőhöz Békés-
Csabára címzendők, és legfeljebb
minden esztendőig beküldendők.

BÉKÉS.

TÁRSADALMI ÉS ISMERETTERJESZTŐ HETILAP,
TÖBB BÉKÉSMEGYEI NYILVÁNOS EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.

FELELŐS SZERKESZTŐ: ZSILINSZKY MIHÁLY.

Hirdetések felvetetnek: B-Gyulán Dobay János könyvnyomdájában és Winkle Gábor könyvnyomdájában. — B-Csabán a nyomdában. — Budapestten Haasenstein és Vogler, — Bécsben Naftles J. hirdetési irodájában. — Elfogadhatnak hirdetések vidékről levélbeni megrendelés által „a Békés” kiadó hivatalához” czimezve is.

Előfizetési feltételek:
Egész évre helyben házhoz hordva
vagy vidékre
postán küldve 5 frt — kr.
Háromnegyed évre 3 " 75 "
Félévre . . . . . 2 " 50 "
Évnegyedre . . . . . 1 " 25 "
Egyes szám ára 10 kr.

Hirdetési díjak:
Egy 4 hasábos petitsor 5 kr.
Kétszeri közlésnél . . . 4 "
Háromszori közlésnél . . . 3 "
Többszöri hirdetéseknek enged-
mény adatok. Bélyegilleték 30 kr.
A nyílt-tér sora 10 kr.

Kell-e testünk épen tartásáról gon- doskodnunk?

A természettudomány roppant előhaladását az emberek már eddig is igen eredményesen tudták a közélet minden ágában felhasználni. Ugyanis gyakorlati segédeszközök előállításával az ipar, kereskedelem gazdálkodás nem csak lényegesen lett előmozdítva, de mondhatnók újja teremtetett: s így a valódi értéket, a vagyoni nosolást el is érték általa. — Pelda erre Franciaország, hol a legutóbbi minis-
terium kintutatis szerint 123000 gyár van, s az általok gyártott árúk értéke az összes termelésnek csaknem felét képezi.

Nem kevesebb haszonnal váltak az emberiségre ezen vívmányok szellemi tekintetben. Mert míg a vasutak feltalálása előtt az egyes népek jóformán elszigetel-
ten éltek s egymással alig érintkeztek, most a közlekedés könnyűsége gyorsasága által ezen akadály el van hárítva. S nem tagadhatjuk, hogy a szokásaik — életmod-
juk s szellemi műveltségükben eltérő nemzetek egymással gyakori érintkezésé általános műveltséget, vagy legalább előbb-

re haladást ne eredményezett volna. — Amint a nevelés az egyes emberben levő természeti képességet kiműveli, úgy az egyes nemzeteknél, egymással érintkezés által tünada felvilágosodás, lényes napként oszlatja el a régi homályt, küszöböl ki az elítélteket, babonáságokat. — Csak egy irányban nem lettek ezen észleletek általánosakká és pedig itt legelőször és leg-
hamarabb kellett volna érvényesíttetniök, értem az ember testi erejének, életképessé-
gének fejlesztésére, mi által sok betegség-
től megóvatnánk s életünk hosszabbíthatnánk.

Könyvű kintutatis, hogy földi boldog-
ságunk megállapításához, nem elég, hogy az anyagi jóléthez szellemi tehetség is pá-
rosuljon; csaknem legfőbb kellék ezekhez a test ép egészséges állapota, mert csak ennek hozzájárulással lehetnek ezen vívmányok reánk nézve valóban boldogítók. Nem irigyli-e egy egészséges, jól lehet szegény ember sorsát az, ki szellemileg, anyagilag meg van ugyan állva, de ágy-
hoz bilineselő betegsége napról napra egy sorvaszja mint főreg a növény: ki ugyan milliókkal rendelkezhetik, ki megvehet mind-
ent, csak amit leginkább óhajtana — az

egészséget nem. Hiába, gyakran tapasztal-
tam az ember nem annyira eszes, mint szenvedélyes lény; s rendszeren csak késő tér észre. Az egészséget is csak akkor be-
esüli, midőn már elvesztette.

További tény, hogy a művelődés ál-
talános terjedésével igényeink is szaporod-
nak; nem elégszünk meg többé az olesó egyszerűséggel, csak a kivált akarjuk, s hogy ezen hiúságunknak tönjénezhessünk. Éjjel-nappal fáradozunk. — Ezen feszí-
tett erőt laukadás követi s időnek előtte beadjuk a kulesot.

Nem éppen helytelen lenne tehát a természet — s orvosi tudomány vívmá-
nyait — mint a mi személytinket legkö-
zelebről érdekl megismerni. Nem biin-e mindemről a világon gondoskodni csak ön-
magunkról nem?

Ilyen s ehhez hasonló gondolatok bir-
tak azon elhatározásra, hogy e becses lap-
pok olvasóival az élet törvényeit megis-
mertessem. Mert a betegségtől ovakodni sokkal könnyebb — észszerűbb is, mint ha bele estünk a bajba, abból kigázolni.

Mindezeknél fogva a mondó vagyok, *gondoskodjunk testünk épen tartásáról*; sokkal

jobb az orvos tanácsát követni egészséges állapotban, mint mikor már a betegség ágyhoz lánczolt bennünket.

Hogy *miként* lehet azt könnyen, bizto-
san és észszerűen megselekedni, arról majd máskor fogok beszélni, ha a szerk-
ur helyet enged ily irányu soraítnak.*)

Dr. F. E.

Nézzük színéről is.

Jul. 7-ikén a „Pesti Napló”-ban, jul. 11-ikén meg a „Békés”-ben fordult meg az az állítás, hogy Kemény ur itt Csabán nem volt a többség jelöltje, következésképp nem is a többség választotta.

Egy pár szavam volna ezen állításhoz.

Mikor lehetséges, hogy a kisebbség akarátja érvényesüljön? Csel, erőszak avagy a többség tartózkodása esetén. Mivel a két első esetről nálunk szó sem lehet, megmarad a harmadik lehetőség. S mikor tartózkodik, mikor nem vesz, leg-
alább lehet, hogy nem vesz részt valamely cse-
lekvésben, például a választásban a többség? Ha vagy garázdaságtól kell tartania, vagy épenség-

*) Szivesen.

Szerk.

TÁRCZA.

Szegény ember dolga. csupa komédia.

íj. Fabry Karolytól.

(Folytatás.)

Mindhárom valami jó eredményt vártak, a mely eredmény még mindig nem állott be.

„Sem magán levél, sem bírói folyamodás, sem sürgötés nem használt Szederitsné atyai örökségé-
nek sürgős kiadása iránt.

„Másképp kell a dolgon segíteni — mondá Szederitsné — hej csak volna pénzem, kifizetném az ügyvéd urnak uti költségét N.... re s tudom pár nap alatt haza hozná a pénzt. Vagy csak leg-
alább én mehetnék el, akkor is hamar végire jár-
nék én.”

„N.... en minden uri ember ösmerősöm. A járásbíró gyermekkori játszó társam, a tutor „barátom, — s a sok jó rokon hamar kisegí-
tene.” Csak az utat odáig tehetném meg! —” so-
pánkodék Szederitsné asszony.

A szegény jó asszony véletlenül, kitalálta bökni, hogy fogadjon itt kocsi N.... ig, ott majd kifizeti.

„Tyhü! Bakafántom teremtette! kiáltja el ma-
gát drabantné asszonyom — édes lelkem isz ma-
ga megmentett engemet. — So-se jutott volna eszem-
be! Mondja csak, nem ösmer olyan kocsiat a ki elszállítana odáig?”

A szegény asszony talált egy szegény em-
bert, a ki vállalkozott N.... ig s megis fogadta Szederitsné számára.

— — — — — Az elindulási nap előtt a kövér jó asszony annyit beszélt a szegény öz-
vegynek az ő tehetős rokonai- s barátairól, a ná-
luk töltendő jó napokról, hogy Szenteszkiné szinte elirigyelte, megkívánta. Minek folytán a kövér nő annyira hitta magával, hogy Szenteszkiné nem tudott ellenállani s arra a pár napra hagyta magát elvitetni.

Gyermekét a szomszédban elhelyezte, s bár-
man a kocsiával elindulának.

N.... Bántól ugyancsak jó távol van, s kocsiával ha jó hajnalban indulnak, jó estére érnek csak oda.

Szederitsné félt, hogy hajnalban, megtalál-
ják hűteni magokat s felrakatta a jó házi asszony téli ruhatárát a hűvös ellen: — majd meg attól félt, hogy délben nagyon melegük lesz, ugyanazért a nyári ruhatárt is magokkal vitték.

Igy oldalmazva meleg és hideg ellen csakugyan megérkezének Bánkra ép egészséggel, sajnos azon-
ban, hogy a kövér este miatt csak a vendéglőbe száll-
hattak meg.

Szenteszkiné egy kicsit ugyan meglepte, de könnyen engedett Szederitsné leplezettségének, s azon biztatásának, hogy a vendéglős is legjobb barátja, sőt rokona is, s előben egészen megnyu-
godott.

Másnap elmentek rokon látogatni. Szenteszkiné jó asszony, bizony őszintén megvallota magában, hogy mielőbb szeretné e látogatás végét.

Majd másfelé is fordultak mind jó, mind kü-
zeli rokonokhoz. — de kik inkább távolabb sze-
rettek volna lenni, mint ily közelben; sehol nem marasztották, sehol új meg látogatásra nem hívták.

Az alatt Szederitsné ügye után indult, de pénzt egy látszik nem kapott jó rokonaitól s ad-
díg-addig bizatta jó asszonyunkat, míg elesalta tőle azt az egyetlen szép tisztelet, a mit Szenteszkiné sógorától az utra nehezen bírt elkölcsönözni.

Hogy no unja magát a vendéglőben asszo-
nyunk egyedül, Szederitsné utasítása folytán újra elment a rokonokhoz.

Hej! meg is bánta, még csak az kellett hozzá! — Megkérdezték tőle, hogy miféle nő ő? tán ab-
ból a fajtából való, a miből barátnéja?

Szegény jó asszony szégyenében majd a föld alá bújt. Irult-pirult orozója a szokatlan gyanusít-
gatás alatt, s majd szörnyet halt, midőn barátnéja előbbi életét elbeszélte neki.

Tehát ez az a jó barátné — mint őt is Sze-
deritsné bemutatta, — ki urától megszökött, s re-
giment katonaság között lakott! stb.

Ó! — égett alatta a föld! Dehogyan maradhatott tovább e helyen. A világért se! Futott haza a vendéglőbe, alig hitte, hogy be tudja várni míg Szederitsné haza jön. Szégyelt volna most már többé az utczára is ki menni.

A kiskapu előtt a vendéglős mintha csak rá várakozott volna, kiönn állott, s szinte állította utját, úgy hogy kénytelen volt szóba eredni.

A vendéglős avval kezdte a társalgást, hogy: „ki lesz majd a fizető, Szederitsné? vagy az asz-
szonyosság?”

Szenteszkiné szinte furcsának találta e kér-
dést s mintegy méltatlanul morogta vissza, hogy: ki más mint Szederitsné.

Hát a kocsiat a maga keresetére várakozik-e itt? vagy maguk fizetik helyette is a kosztot, a kvártélyt? faggatózóék tovább a kocsmáros.

Szegény Szenteszkinének kellemtelenül esett e kérdés, hisz mi köze neki ahhoz? nem az övé a kocsi, hanem ő is csak vendége Szederits-
nének.

A kocsmáros erre ugyan egy kissé furesán köhintett; s nézte végig vendégét, hanem a szegény jó asszony nagy izgalomban bizony nem esoda, ha észre sem vette.

Futott be a szobába, hogy azonnal össze pakkol s mielőbb vissza indul.

Milyen nagy volt esudálkozása, mikor alig talált valamit ruháiból.

Méltó bosszankodásában alig tudott hova lenni, mikor megérkezett Szederitsné tetőtől talpig Szenteszkiné ruhába öltözve.

A csendes jó asszony elég hangosan adta tud-
tára Szederitsnének, hogy rögtön indulni akar, mert itt tovább nem maradhat.

A kövér asszony erre csak annyit jelentett ki, hogy még mindeddig nem tudta ügyét elren-
dezni, de ha holnap nem, hát bizonyosan holnap-
után kézhöz kerül a pénz, csak addig legyen tü-
relemmel.

A jó asszony jött volna is, nem is. Pénze, házbére, ruhája stb, mind társnőjénél vannak, ha itt hagyja őt, s az kikapja később pénzt, meg-
lehet so-se látja többet sem őt, sem pénzt, sem holmiját.

A kocsiat is nyugtalanoknál kezdett. Őt neve-
letlen gyermek apja. A gyermekeket otthon hagyta magukban három napi élelemmel a legnagyobb leányka felügyeletére. (Anyjuk uár rég a föld alatt pihen) A három nap már elmúlt, a kenyér otthon kifogyott, mit csinálnak most gyermekei? talán elpusztulnak? éhen elhalnak?

Hej! az apa szíve, ha szegény is, nyugta-
lan gyermekeiért. Mindig a mi szegény Szentesz-
kinének nyakán ült, ezt hajtotta naphosszat, hogy menjenek haza, mert ha baj lesz, bizony csak ő lesz a felelős! Szegény jó asszony órákig volt kénytelen hallgatni a kocsiat keserves sóhajtásait s panaszeit, s nem tudott előle menekülni, mert szégyelt még az utczára is kimozdulni. Szederits-
né pedig egész nap alig mutatta magát, — a kocsmáros, de szinte még cselédje is alig méltatták, hogy rá nézzenek.

Soha! soha olyan keserves kínos napokat, még haldokló férje beteg ágyánál sem élt.

Hej! meg is átkozta azt a percet is, melyben először meglátta a kövér nőt.

Nap, nap után elhaladt. A kövér nő napon-
ként hosszabb orczával jött haza, de annival ki-
sebb reménynyel.

Az anya s az apa már majdnem kétségbe estek otthon hagyott gyermekeikért, s nem volt többé maradásuk.

Szenteszkiné nem bánta már, ha sohasem látja többé Szederitsné, sem pénzt, sem ruháját! csak egyszer már haza mehessen, s el is határoz-
ták a kocsiat, ha másképp nem, haza szöknék.

Most már Szederitsné sem tartóztatta őket, s azt hitték könnyen ellilhanának.

De ember tervez Isten végez! A kocsmáros is szemes volt. Azért, hogy alig nézett vendégére, az egyik szeme még is mindig rajta volt.

Alig kezdtek készülődni reggeli benn termelt a számlával, mely szerint egy heti szállás-, élelem-,
lő-tartás-, s istállóért nem is kívánt többet harmincz frtnál.

A szegény jó asszony majd hanyatt esett ijedében, mikor neki tartotta orra elébe a számlát, enyi pénzt ő még soha életében együtt nem látott!

A kocsiat phlegmatica hallgatott, s bámulta a czeremóniát, mely bizony ő rá legkevésbé sem tar-
tozik, s annyival nagyobb indignációval vette, mid-
dön a kocsmáros kijelentette, hogy bizony addig avval a két fakóval egy tapodtat sem mennek el, míg ezt le nem fizetik.

Micsoda? ő a lovával? mikor ő csak fuva-
ros? No még ilyet sem hallott! s lett ebből cse-
te-paté olyan, hogy az egész utca össze szaladt.

A kocsmárosnak sem kellett több. Még ve-
le mer szemtelenkedni az olyan nép, piszok, rongy, csalók, naplopók, kik már egy hete itt élnek a nyakán, — esznek, isznak, s nem fizetnek sem-
mit. Volt tisztességes rang és cím, melynek ugyan nagy része, jogosan csak Szederitsné illette volna, de a mit szemtől-szembe kapva Szenteszkinének kellett zsebre rakni, mert Szederitsné jókor el-
illant.

Volt zápor és fergeteg, s úgy látszott aligha nem be is fog útni, s talán saját bőrükkel is fizet-
nek a lovaké mellett mikor nagynehezen mega-
kadályozta ezt, egy a lármára oda futott csendőr.
(Vége következik.)

gel nem érdeklődik, vagy a jelölt nyére van megválasztásában bizonyos, vagy a jelölt nincs ugyan nyére, de az ellene való fellépést észélyesnek nem tartja.

Mivel arról, a mi előbb megtörtént, áll a következtetés arra, a mi utóbb történik meg, tekintünk vissza világosság nyereség végett Csaba eddigi választásaira. Tény, hogy nálunk még egyetlen választásnál sem fordult elő garázdaság; tény az is, hogy Boczkó azon megválasztásánál, a midőn versenytárs nélkül állott, ép oly kevesen voltak jelen, mint a mostaninál; még tény az is, hogy azon választás alkalmával, a midőn Kemény ur és versenytársa között szavazásra került a dolog, a választók élénk érdeklődést mutattak. Ezen előzményekből következik, hogy nálunk a többségnek, vagy akár egyesnek, garázdaságtól tartania még akkor sem lenne oka, ha e részben a törvény nem intézkedett volna; hogy nálunk a választásnál megjelentek csekély száma nem a nemérdeklődésnek, nem a jelölt nemkedvelésének, hanem a jelölt személyében való megnyugvásnak, megválasztása bizonyosságának a kifejezése.

De tegyük fel azt az esetet is, mint lehetőséget, hogy a többség észélyességéből, azért tartózkodott a választástól, nehogy a közügynek minden megérhető nyeresége és a választás eredményének biztossága nélkül, csupán egyiknek vagy másiknak a személye iránti vonzalomtól, a választókat három részre tépje — mert három párt lett volna — s az alig elismult pártkülönbözetet újra felzaklassa. Ha így történt, teljes tisztelet a tartozkodó második és harmadik pártnak s ily értelemben netalán a többségnek; de egyttal megjegyezni való, hogy a mit észélyességéből megtörténni hagyunk, abban jogilag mi is meggyeztünk, az a mi tényünk is; tehát az ellen kikelünk, azt mint sérelmes avagy helytelenül történt dolgot világgá hordanunk — legalább is nem férfias.

Nem hagyhatom szó nélkül azt a zászló elleni kifakadást sem, az-az, hogy ezen kifakadásnak azt a részét, a mely nem a párt-zászlóra vonatkozik, tehát a mely a törvény körvonalán túlsap.

A törvény így szól: „A párt, vagy jelölt zászlóját, jelvényét imaházra, állami törvényhatósági, városi vagy községi épületre, vagy nyilvános iskolára kitűzni tilos.” — Ime itt a párt-nélküli, a közös, a hatósági zászlókat egy árva betű sincs. Mivel nincs, helytelen az az állítás, hogy a zászló kitűzését a választás előtt és alatt a törvény tiltja.

Más kérdés az, vajjon a közös zászló kitűzése egyáltalában oly kegyetlen, oly elkésztítő, oly igazságtalan, tehát oly meg nem engedhető-e, mint a hogy mondván.

E kérdésnél két dolog megfigyelendő: az ember természete és az alkotmányos élet követelménye.

Minél csekélyebb a műveltsége, annál jobban kap valamely nép a külsőségeken. Bár mekkorára fejlődött legyen is valamely nép színe-javában a műveltség, azért a tulnyomo rész mindig műveletlen marad, ezen tulnyomo rész ártatlan kivánságát és a külsőséghez való ragaszkodását a műveltebb kisebb résznek figyelembe nem vennie soha sem szabad. Innét van, hogy nem volt és nincsen nép, mely ünnepélyes cselekvényeinél a külsőségeket mellőzte volna, vagy mellőzné. Innét van nálunk is, hogy elkezdve a koronázásnál le egész a lakadalomig minden nagyobb körre szóló cselekvényünket külsőségekkel vesszük körül, külsőségekkel, a melyek nélkül, tisztán ésszerűleg, a cselekvény lényege igen szépen meglehetne, de a melyeknek hiánya, mégis magát a lényegét döntőné meg. Igen, mert jobban hiszünk a test, mint a lélek szemének; mert a cselekvény nagyságát jobban tudjuk mérlegelni érzékeinkkel, mint eszünkkel; mert a cselekvény tárgyát épen a külsőségek tüntetik szemünkbe s emelik fejünk fölé; mert magát a cselekményt nagyobbára a külsőségek teszik vonzókká, emlékeztet maradándóbbá; mert az is érzi, a ki nem tudja, hogy a külsőségek megtartása a tények történelmi kapcsa s mint ilyen igen is dat esse rei. Amde a zászló csak egyike a külsőségeknek; támadjuk meg azt, megtámadtuk logice valamennyit, ideértve még a társadalmi conventionalis formákat is. Ekkora meztelenségre soh' sem fogunk embert, még akkor sem, ha gyermekeinket himlő helyett csupa Hegellekkel oljtuk be.

A mi már a zászlónak a kisebbségre való hatását illeti. Az a közös lobogó, a mely a közös épületen kitűzve van, az ország színe, az ország képe, maga az ország, mely polgárait legmesszebb vágó joguk gyakorlására felszólítja; mely a több vagy kevesebb pártlobogóval szemben a megjelenteket figyelmezteti, hogy jelöltjük az ő szolgálatára legyen ám alkalmas; mely a megválasztottat három évi szorgalmas és hűséges munkára szerződési; mely a távozó választóknak lelkökre

köti, hogy ezen szerződésnek szemes ellenőrei legyenek; mely a kisebbségnek azt magyarázza, hogy ezek is az ő gyermekei s hogy a testvérek azért veszekedniük nem illik, ha egyszerre mindnyáján nem mehetnek Pestre. A közös lobogó a közös kötelességnek, a közös ügyszeretnek, a közös békének a jelképe s mint ilyen senkinek a megbotránkoztatására sem szolgálhat.

Aztán mit is tesz alkotmányos embernek lenni? A közügyekben saját akaratát másokénak alárendelni tudni. Ha szeretem az alkotmányos életet elméletben, szeretnem kell ennek gyakorlati tengelyét, azt is, hogy a többség akarata határozzon; ha ezen akarat törvényes formák között nyilatkozik, nyilatkozatában meg kell mint alkotmányos polgárnak nyugodnom, magamat ahhoz alkalmaznom; ha megnyugodtam magában a nyilatkozatban, illetőleg a többség cselekvésében, akkor ezen cselekvésnek a jele, az az ártatlan közös zászló, hogy és miként háborgathasson engem? És ha nem tettem, mert nem tehettem kifogást a cselekvés törvényessége ellen, és ha a zászló engem mégis háborgat, akkor — tessék visszamenni az okoskodás láncolatán s a végső szemnél megállapodni.

Jól tudom én, hogy a kit választás előtt nem szeretünk, annak választás után sem borulhatunk a nyakába; azt is tudom, hogy a választás előtt keveselt tehetséget választás után sem elégehetjük; meg azt is tudom, hogy a választás előtt nem helyeselt olveket választás után sem helyeseltetjük, mivel hogy hajlamunk, itéletünk, meggyőződésünk valamint nem huszonnygy órának a gyermeke, ugy nem is lehet annak a halottja. Hanem hát mind ez a mi legbensőbb emberünknek a dolga, nem a nyilvános életű polgáré. De jogosítottág mellett nem venni részt valamely közcselekvésben, ezen cselekvésnek irányát adni még csak meg sem kísérelni, a megejtett cselekvést jogosnak és törvényesnek elismerni s mi s mindamellert is nyilvánosan meghurcolni, no ez már a polgárnak — a menthetetlen dolga.

Gyula város képviselői közgyűlése 1875. évi július hó 12-én. 1-ször Elnöklő polgármester előterjeszti az 1874. évi közpénztári, — ápdalai, — 1873. és 1874. évi fogyasztási, — 1871—1874 évi körös szabályozási, és 1872, 1873, 1874. évi gazdai számadásokat a gazd. szakosztálynak észrevételeivel, és a számadók feleleteivel, és a szakosztálynak eme feleletekre tett jelentésével együtt.

A szakosztálynak e számadásokra vonatkozó véleménye elfogadotván, felülvizsgálat végett azok a megyei törvényhatóságokhoz beterjesztetni rendeltetnek.

2-ször Elnöklő polgármester beterjeszti a gazd. szakosztálynak véleményes jelentését a városnak a 60-as évek elejétől még származó behajthatatlan activ követelések leírása tárgyában.

Eme 457 frt kr. 56 behajthatatlanná vált földhaszonberek a folyó évi közpénztári számadásban leírásba hozandók. — A városnak egyes lakosokon 1863. évből inséges kölesön gabonáért 1294 frt 85 kr. követelése pedig egy küldöttség által megbírálandó, a behajtható összegek per útján is behajthatók, a benem hajthatók pedig leírásba hozandók.

3-ször Ambrus Lajos indítványozza, miszerint több régebb és újabb keletű számadások is minél előbb vizsgálat alá terjesztessenek.

Eme számadásoknak az illető számadók általi elkészítésére és beterjesztésére az elnöklő polgármester felhivatik.

4-ször. Városi ügyész beterjeszti Grécz József és Andrassy Miklós ellen indított fegyelmi ügyben hozott curiai felmentő itéletet.

A képviselő testület csak is a törvénynek hódolva a polgármester által felhivatni rendeli az illetőket nyilatkozat tételre, hogy hajlandók-e hivatalukat elfoglalni?

5-ször. A mltgú földmiv. ipar és kereskedelmi miniszteriumnak a városi falkolára fellebbezés folytán kelt rendelete, — tudomásul vétetik.

6-ször Beterjesztetnek az országos és heti vásárok megtartási módjára, úgy szinte a közhelelyek, utcákon s. a. t. előfordulható botrányok meggátolására vonatkozó szabályrendeletek; — továbbá, Deutsch J. és fia helybeli regale bérlőknek a vásári sátrak más rendbeni felállítására vonatkozó kérvénye.

Eme két szabályrendelet a megyei törvényhatóságokhoz felülvizsgálat végett beterjesztetni rendeltetik; — a vásári sátrak másképeni felállításá pedig czélszerűtlennek tartatván, figyelmen kívül hagyatik.

7-ször Az adó kivetési bizottsághoz Véghe József és ifjú Mogyoróssy János képviselők választottak meg.

8-ször A cat. bizottság elnöke Ambrus Lajos bajlott kora miatt ezen állásáról leköszönvén, helyébe Ormos János képviselő választott meg.

9-ször A gyepmesteri telepek más helyre

való elvitele iránti javaslat tétellel a tanács megbízatik. — Ugyan ezzel kapcsolatban a vágó hid részére egy előnyösebb helynek kipuhatóásával a tanács megbízatik.

10-szer Seres József városi képviselő előterjeszti, miszerint a vásári vám és helypénz szedés körül panaszok merülnek fel a bérlőknek túl követeléseit végett.

A helypénz szedési táblázat kinyomatása és ügy a vámházaknál, mint egyéb nyílt helyeken kiügyesztése elrendeltetik.

Egyéb előfordult ügyek és kérvények szokott módon elintéztettek.

Csaban, az 1875-ik év július 5-én tartott községi képviselő gyűlés tárgyai:

Az új métermérték életbe léptetését előzőleg kiadott miniszteri leirásban figyelmeztetik a közönség, hogy magát idejében lássa el új, hiteles mértékekkel, különben ez év vége felé, hazai gyáraink és iparosaink vagy nem lesznek képesek a szükségletet kielégíteni, vagy pedig a tömeges keresletet felhasználják az új készülékek árának túleszámolására. Az új mértékek beszerzésénél pedig óvatossággal kell eljárni, s csak a magyar szent korona jelvényével ellátott mértékek hitelesek. Külföldi mértékek meg utánhitelesítés mellett sem használhatók.

E rendelet kihirdetésével kapcsolatban, a helyi forgalom érdekében egy mérték hitelesítő hivatal felállítását határozatot helyben, a mintamértékek bevásárlására szükséges 818 frt 75 kr rendkívüli kiadáshoz szükséges hatósági engedély kioszkolására előljárók utasítottak, a határozat kivitele azonban az augusztusi megyei gyűlés utánra halasztatik, hol a község ez ügyben bővebb tájékozást reményl szerezni.

A nevelésügyi szakosztály előterjesztett azon ajánlata, melyszerint a város, a törvény követelményéhez képest ez időre nem bírván egy négy osztályú felső leányiskolát állítani, költség tekintetében lépne közösségbe a helybeli magány nőképző társulattal — el nem fogadtatott, utasítottat azonban a szakosztály, hogy külön módokról gondoskodják egy önálló községi felső iskola felállítására.

A kincstári hágó ménék tartási költségéből, a jövő évre, a város a széna és szalma árát nem követeli, arról a kincstár javára lemond.

A budapesti vízkárosultak felségelésére könyörödmények gyűjtése határozatik.

Az izr. hitközség előljáróság folyamodványa, melyszerint az izr. templom utcaja rendes járdával láttassék el, a jövő évi költségvetés tárgyalása alkalmával fog felvétetni.

A kórházi kert természetének jég elleni biztosítása elrendeltetik.

Az országutakon még mindig mutatkozó szerb tövis gyors és erőyes kiirtására, a fenálló felső rendelet értelmében is figyelmeztetik az előljáróság.

A kender áztatás ideje közeledtével, felhivatik az előljáróság, hogy a policiális rendszabályok szemmel tartassék meg, alkalmas kenderáztató helyekről gondoskodják.

Követválasztási zászló egy nyilvános épületen.

E lapok mult számában egy felszólalás tételt közzé, Csaban, a követválasztás előtt egy jelvénytelen, s a választás után, az elválasztott képviselő nevével jelzett több zászlónak, a városházán lett kitűzése ellen. Az eljárás ugy törvényes, mint gyakorlati szempontból helytelenítettet. S hogy a választásnak, a cikkirő nem kedve szerinti kiütése mellett, a felháborodott honfiai érzelmei, a hibát csak egy szárazon elcsúsztatja, s az előljáróknak, az elkövetett hibáért megbocsát, ez erkölcsileg arra kötelez bennünket, hogy az előljárók eljárását, az általunk igen tisztelt cikkirő irányában, jelen sorokkal igazoljuk.

Princípium obsta. A választások ez újabb, pallérozottabb időszakában, a midőn a dom templomok tornyaira ép ugy nem szabad a jobb oldali ellenzéki, mint a hegyes tetejű, pléh zászlókkal ellátott tornyok tetejére — szébbal zászlókat kitűzni, — valóban megfontolni való, hogyan értelmezendő a választási törvény 104-ik szakasza? Jobb a visszaélést csírájában elfojtani, mint megengedni, hogy a törvénytelenség burjánja, a párt-szenvedély takarójául szolgáljon. A kérdés csak az, igaza van-e R. I. urnak, hogy a csabai előljárók, a lefolyó patak legaljában, a szenvedélyek legalantabb fokán álló ártatlan bárányi képében, a vizet megzavarták volna? R. I. ur állithatja, ha nagyon szigorú ember, hogy igaz, megzavarták; — s ha nagyon jó ember, meintségökül azt mondhatná: legfeljebb is, nem tudták, mit cselekedtek.

Mi pedig azt tartjuk róluk, hogy tudták is mit csinálnak, s cselekményükkel nem is sok vizet zavartak.

A bivatolt szakasz szelleme, sőt betűszerinti értelme ugyanis nem más, mint a pártoskodást a nyilvános közhelyekről eltávolítani, hogy ott, hivatalos, vagy testületi tekintély alatt, nyomás senkire ne gyakoroltassék, s a kisebbség politikai lelküsimerete, majorizálás útján ne háborgattassék. Hamis szint is mutatna az a párt zászló, mely bár mely nyilvános épületre lenne kitűzve, hacsak egyetlen egy közös birtokosa is akadna az épületnek, ki a nagy többségtől eltérő politikai elvet vallana.

Am de a csabai városházán, a választás napján, közvetlenül a választás előtt kitűzött zászló, távolról sem volt pártzászló, hanem egyszerű nemzeti színű zászló, kettős jelentéssel. Egyrészt jelezte az igen fontos polgári jog gyakorlatának ünneppnapját; — másrészt jelezte a helyet, a hol a joggyakorlat végrehajtatik. Az épen történetes dolog, hogy Csaban a választás, a városházára, mint legalkalmasabb helyre tüzetett ki. — De, ha szükségből, valamely magány bérhelyiségen ejtetett volna meg a választás, ott már nem lett volna hiba, a jelvénytelen zászló kitűzése? vagy igen? Az országos gyakorlat szerint legalább nem.

A mi pedig a megejtett választás után, az elválasztott képviselő nevével ellátott zászlók kitűzését illeti, azt valamint hogy a törvény nem tiltja, lévén az elválasztott képviselő többé ismét nem a párt embere, hanem az összes választók, az összes község, sőt többet mondunk, az ország képviselője; — ugy az másrészt, egy alkotmányos érületű polgárt sem alterálhat, kinek a többség szabályszerűen kifejezett akarata előtt tisztelettel meg kell hajolnia.

Miénk ő, tisztelt ur, bár a „nolo” verbum perfectumának singularisa és pluralisa mind a három személyt is elconjungáljuk.

Az, a ki a választásnál, közönyösségével vagy bár mi oknál fogva részt venni nem akart, jobb, ha ballgat; panasz, neheztelés, elégedetlenségre ép oly kevés joga van, mint annak, a ki a lutriban semmit sem nyert, mert — nem tett.

Ilyenre alkalmazható — gondolnánk — az ön kedvencz adomája „der Pukl blau, und keine Satisfaction,“ — mert ez vesztett ugyan — ha vesztett, — de még csak nem is gusztlhatott.

N.

Jóteknység és hála.

Több nemes keblű jöltevek — egyesek mint testületek neveit hangoztattuk már — hálás szívvel — e lapok hasábjain, kik mult évben villám-tűz sújtotta templomunk építéséhez kegyadományokkal járultak.

Álljon ujjonnan e lapokban a kegyes jöltevek első sorában — nyilvános hálaük jeléül — méltóságos báró Wenckheim László urnak s országos hírű testvéreinek nagy nevek, isten dicsőségére czélzó azon nemes tettökért, miszerint a volünk időnként bőkezűleg éreztetett több rendbeli jöltevényeik mellett, — ref. egyházunk építkezési szükségleteire közelebb 200—200 o. é. frttal hozzá járulni kegyeskedtek.

Isten! s a boldogító öntudat jutalmazza a magas családot, s az ur isten háza iránti munkás szeretetök e nemes példája, maradjon fel emlékül minden rangu s hitvallásu igaz tisztelőiknek szívökben.

Mező-Berény, jul. 14. 875.

a hálás szívű ref. egyház nevében
Túry Dániel.
lelkipásztor.

Meghívás.

A b. csabai nőképző társulat polgári leányiskolájában a szigorlatok jul. 19-dikén és 20-dikán az iskola osztály-termeiben a következő rendben tartatnak meg.

Jul. 19-én, az az hétfőn délelőtt az 1-ső osztályban 8—9 földrajz, a 2-ikban 8—9 számtan, 9—10 terményrajz; délután az 1-sőben 3—4 német, a 2-ikban 3—4 magyar. Jul. 20-ikán az az kedden délelőtt az 1-ső osztályban 8—9 számtan, 9—10 terményrajz, a 2-ikban 8—9 földrajz; délután az 1-sőben 3—4 magyar, 2-ikban 3—4 német.

A közzviszga jul. 21-dikén, az az szerdán délelőtt 8-tól délig a casinó melletti teremben tartatik meg.

A tanügy iránt érdeklődő t. cz. közönség felkérétek, hogy ugy a szigorlatokon, mint különösen a közzviszgnán mennél nagyobb számmal megjelenni sziveskedjék.

B.-Csaban, 1875. jöli 14.

Kemény Mihály.
a nőképző társulat elnöke.

Levelezés.

Szarvas július 11. 1875.

Szarvason f. hó 9-én tartatott meg, — Richárd Irma főnevelő urhölgy vezetése alatt álló leány-növeldebeli növendékek 2-ik félévi vizsgája — szép számu közönség jelenlétében.

A növendékek vizsgájának eredménye, a jelen volt szülők, és hallgató közönség várakozását minden tekintetben kielégítvén, — a növendékek próbatételének ezen sikeréért, az egyleti közgyűlés, a nevelés, és tanítás terén közreműködött tanterőknek, — nevezetesen Richard Irma fő-, és Lukesch Flóra segéd-nevelő kisasszonyoknak; valamint Dlhányi Zsigmond, Benka Gyula, Mihályi József főgyógymasi, nemkülönbön tisztelendő Gubicza István, és Schiff — vallásnár uraknak elismerő köszönetet szavazott, és annak jegyzőkönyvében adott maradandó kifejezést.

Különösen felemlítjük, hogy meglepően sok és szép rajz, valamint kézimunkákat készítettek a növendékek; azon felül a német és a francia nyelvek; valamint a méter-rendszer tanulmányában szép haladás jele volt tapasztalható, mit a nevelés és tanítás terén oly sok érdemet szerzett Richard Irma főnevelő kisasszony gondt és fáradságot nem kimélő, egyébként szakavatott, vezetésének tulajdoníthatni, — valamint az is, hogy az ő tapintatos vezetése mellett — Lukesch Flóra segéd-nevelő kisasszony, — a tanítás terén különösen ezen második félévben hivatászerű képzettségében haladást tanusított, saját jól felfogott érdekében kívánjuk, hogy a fiatal kisasszony, ki a nevelői pályát választotta élte céljával, ezen téren minél inkább képezze magát.

Az egyleti közgyűlés határozatából a nevelői jövő évi tanfolyam, az eddigi tanterv közreműködése mellett, f. év szeptember 1-én veendő kezdetét; figyelmeztetjük az érdekelteket, hogy a növendékek beiratkozása, naponként, a növelde helyiségében, teljesíthető.

Gyoma, jul. 15. 1875.

Vonatkozással a „Békés” f. évi 28 számában Zöld József gyomai segédlelkész aláírásával ellátott közleményre: a népoktatás ügye iránti figyelemből, az igazság és saját énem iránti kötelességből a következők közlésére kérem fel a t. szerkesztő urat:

Legelőször is a t. káplán urnak felvilágosításul annyit mondom, hogy egyik vagy másik lapba szánt beküldött és beküldendő leveleimet és híreimet nem a légből kapkodtam és kapodom Azon körülmény, hogy a szerkesztőség csekélységgel szemben ön szerint nagy optimista: értéket emeli; ha megengedi t. káplán ur ezen témánál egykissé megállapodom és önrizzel állítom, hogy a tek. szerkesztőség többrendbeli levelem és hírem alapján győződött meg arról, hogy én csakugyan az igazság embere vagyok, s erről ön is tisztá fogalmat szerezhet magának, ha nem sajnálja azt a fáradságot, hogy megtekintse a „Békés” megyei Közlöny”-ben azon leveleket melyek s. s azon híreket melyek f. betű alatt jelentek meg. Mivel pedig a szóban forgó cikkek, melyben ön Portör János gyomai ref. néptanítót védi azon állításom ellen, hogy én őt a méterrendszer ellenességének neveztem, a „Békés”-ben jelent meg, ezen becses lapnak korábban kelt számaira is felhívom figyelmét; tekintse meg kérem azon leveleket és híreket, melyek hivatolt lapban b., betű alatt megjelentek, s ha ezekből ön egyet, vagy csak egyetlenegy szót kitud mutatni mint valótlan, akkor én önnök rögtön egy ecclesiást szerzek, mivel ügyis a nélkül szükölködök.

Miután Portör János tanító ur a méterrendszerre akkor még, midőn cikkem e becses lap 25. számában napvilágot látott nem tanította, bár ennek a tanítói értekezletnek a tantárgyak keretébe történt felvételéről meggyőződhettem, miután a tanfelügyelő urral felelőt, állítván, hogy a központi iskolában nem tanítják, holott már ekkor tanították: ezen jelzett időpontokban őt határozottan a méterrendszer ellenségének nevezhettem és neveztem, most a napokban igen megbizható forrásból értesültem, hogy cikkem olvasása után említett tanító a metéreszközöket iskolájába vitte, és lehet, hogy ma már tanítja is; ha ez így van, e felett örömmel fejezem ki. Azonban sajnálatomnak is hangot adok Zöld József káplán urral szemben, mert ő azt a Portöröt pártolja, ki Gyomára jövétele első időszakában egyébbel alig tudott mulattatni, mint volt derék lelkész rágalmazásával, a ki pedig neki egyik legnagyobb jötevéje volt; azt a Portöröt, ki a 4 évvel ezelőtti történet papválasztás alkalmából köztisztviselőben álló eszperünk concurrált fia iránt jóakaratot hazudva, a központi casinóban többek előtt ellene arcátlan tisztelenséggel mégis agítált, — azt a Portöröt, ki a gyomai iskolafelügyelő küldöttségével szemben oly kihívólag viselte magát, s oly hepepyelő nyelvenséget üzött, mely még valami alsóbbrendű aszszeszemélynek is gyalázatajára vált volna; azt a Portöröt, ki saját gyarlóságait fedezve, tanítótársainak eláztatásában is oly híressé tetté már magát; azt a Portöröt, a ki az iskolafelügyelő és a másik lelképáztora irányában is oly alávalóságokat követelt el, hogy csakis a lelkész urak humanus érzelmeim mult eddig, hogy a zöld asztalnál fejére érdemelt büntetés nem eszközöltetett;

— azt a Portöröt, ki előttem is midőn orgonistakántori hivatalomat Gyomán elfoglaltam, a ref. egyház tisztos gondnokát és pénztárnokát — kikhez hasonló hivatalnokokat adjon [az ég minden egyháznak! — csalónak nevezte, — ime ezt az embert vette a t. káplán ur védő szárnyai alá, feledve, hogy ez tulajdonképpen egyenes provokálás lelkesítőjei ellen is, kiktől kétségtelenül megtudhatta volna, hogy a méterrendszer ez évbéli tanítása is már mint a tanítóknak, úgy Portöröknek is elébe szabott és kötelességévé tétetett.

Még egyet. A méterrendszerre éppen azért kell tanítani, mert legközelebb a helybeli illetékes többség ezt meg kívánja. Fentartom tehát ezikemet, mely e lap 25-ik számában megjelent, egész lényegében, s a t. káplán urnak figyelmébe ajánlom, hogy jövőre óvakodjék oly embert védelmezni, — ha egy collegium összeülne is — alig lehetséges. Nem mellőzhetem el azt is megjegyezni, hogy t. káplán urnak cliense iránt tanusított szerepe azonos az előre nem látással, egyszóval gondolkodás hiányra mutat, a mit úgy is neveznek, hogy körültekintő bölcsesség.

Végül kijelentem, hogy a fent kitétt jelek illetve betűk alatt mint eddig, úgy ezant saját firmám vagy nevem kezdőbetűje alatt fogok írni, mert az önmunkásságot szeretem, s a cultura emelkedésének, ha csak parányi mérvben is, lendületet adni, egyik legfőbb hazafiai kötelességemül ismerem.*)

Pásztor József

gyomai org. kántor s egyházzjegyző

Hirdetmény.

Tekintetes Békés megye bizottsága 1874. évi szeptemberi közgyűlésében 433. sz. a. egy központi mérték hitelesítő hivatalnak Gyulán leendő felállítását hoz- és folyadék mértekekre, száraz tárgyak, hordók, kalmár sulyok és közönséges mérlegekre — határozván el, eme hivatal folyó évi július hó 1-én Gyulán a vásártéren Végli József urnak 388. sz. a. fekvő házában meg is nyitattott.

Eme központi mérték hitelesítő hivatalhoz hitelesítőül Hajnal József, segédül Szilágyi József és szolgául Laczkó József vannak kinevezve. A midőn Gyulaváros közönségét erről értesitem, egyuttal figyelmeztetve felhívom, hogy mértékeiket már a jelenben is az új mérték szerint hitelesítsék, miután a törvény értelmében az új mértékek 1876. évi január hó 1-én mulhatlanul életbe lépnek, és ezek használata szigoruan fog ellenőriztetni.

Kelt Gyulán július hó 15. 1875.

Dobay János, polgármester.

— A gyulai polgári iskola növendékeinek közzvisgája az iskolaszék határozatához képest f. év július hó 22-én fog megtartani, és pedig aként hogy d. e. 8—12 óráig a város háza nagytermében: a magyar, latin, német nyelvek, mennyiség, természet és földrajz, d. u. 5—7 óráig a polgári iskola helyiségében: a testgyakorlat, rajz, szépirás és ének képezendik a vizsga tárgyait; mi is a midőn ezennel a közönség tudomására hozatik, ugyan akkor a nevelésügy iránt érdeklődők a közzvisgára ezennel tisztelettel meghivatnak. Gyulán, 1875. július 12.

Ambrus Lajos, iskolaszéki elnök.

— Az országos magyar képzőművészeti társulat igazgató-választmányának határozata folytán bátor vagyok a társulatnak oly helyen lakó t. vidéki tagjait, hol ügynökök nem léteznek, tisztellettjesen értesíteni, hogy f. é. júliushó 15-étől kezdve a tagjelvényeket, egy mint mult évben történt, utánvétel mellett fogom szétküldeni.

A jelen évi tagjelvényeket képezik:

1. Egy nagyobb faldíszítményre is alkalmas rézmetszet Rubensnek „Szt. Ildelfonso” című ol-tárképe után.
2. Egy 4 rézmetszetből álló album.
3. A tagok között kizárólag rendezett első műsorsolás nyereményjege. A kisorsolandó művek összes értéke 5810 frt, a nyeremények száma 115.
4. A társulati kiállításokra szóló családi belepítő ingyenjegyek.

Azon tisztelt tagok, kik a tagjelvények átvételéről netalan más uton kívánnak intézkedni, sziveskedjenek erről alulírottat idejekorán értesíteni, nehogy a csomagolás és elküldés által a társulatnak szükségtelen költség okoztassék.

Telepi Károly,

mint az orsz. magyar képzőművészeti társulat titkára.

*) Munkatársunknak, kinek becsületes igazságszeretéről több oldalról volt már alkalmunk meggyőződni tartozunk azzal, hogy önvédekezésének helyt adjunk; és ezzel az ügyet be is fejezzük.

Szerk.

Ujdonságok.

△ Ötödik Ferdinánd királyért az ünnepélyes gyászmise f. hó 20-án reggeli 9 órakor fog Gyulán, a r. kath. nagy templomban megtartatni.

△ A megyei alispáni hivatalhoz Gerla és Póstelek községe 400 frtot küldött be, mint a budai árvizkárosultak javára eszközölt gyűjtés eredményét. Az adományokhoz a nemes keblű grófi család 300 frtot meghaladó összeggel járult. Tudunkra mint községi gyűjtés — ez a megyében az első eset e czélra... így lesznek az utolsó el-sökké és az első utolsókká!

△ A főrendi ház e megyebeli tagjainak az elmúlt héten jöttek meg a jövő országgyűlésre királyi meghívó levelek.

△ A mult vasárnap délután tartott gyulai felekezeti tanítók gyűlése, a tanítói nyugdíjintézmény tárgyában, csak annyit végezett, hogy a szükséges rovatok az illetők által pontosan betöltve betérjesztesse a polgármesteri hivatalhoz, a további intézkedések eszközzése végett.

△ Pászty István gyulai adóhivatali pénztárnok jó sikerrel letette a községi jegyzői vizsgálatot, miután a gazdag elekt „Fetter”-ek közé szeretne jegyzőnek bejutni; a f. hó 16-án megejtett választás eredményét még nem tudjuk.

△ Ujra Gyulán vannak az édes paprikát, hagymát, zöldséget aruló szerbek, s fő helyöket a Winkler-gyógyszertár sarkán ütötték fel, hol a halommal álló zöldség még délutánorként is a legkellemesebb szaggal tölti el az arra járók orrát. Csodáljuk, hogy a rendőrség még észre nem vette.

△ A mult számunkban tévesen volt említve, hogy Szikes János a „vadász” vendéglő tulajdonosa f. hó 21-én rendez közvacsorát a budai árvizkárosultak javára; — a közvacsora 21-re volt kitűzve, most azonban pár napig még elhalasztódik, miután nyári táncmulatsággal lesz egybekötve.

△ Valóban nem tudjuk nevéssünk vagy beszakodjunk-e inkább a Gyulán úgy látszik divattá válni kezdő párbaj-mánián. Közlebből is egy társaságban szóba került bizonyos botrány, melynek szerzője nem volt ismeretes, de ki véletlenül épen jelen volt és hallhatta, amidőn tettét a társaság minden tagja helytelenít, s a tettet nem épen ajánlatos czimkékkel halmozta el az ismeretlen szerzővel együtt. Másnap az ipse, — különben városunkban előnyösen ismert fiatal ur — megbi-zottjait küldi a társaságnak egy jelenvont tagjához s a magára vett sértésért párbajt ajánl. — Jól van, felelé az illető, a párbajt elfogadom, de mint kihívott félt, a fegyver választás joga engem illetvén, én árva-tölgyfa bottal akarok vívni. — E feleletet csak helyeselni tudjuk, miután ily esetben legjobb nevetségessé tenni a henczegőt. — Különbön elvárjuk, hogy a rendőrségnek is gondjaga legyen rá, ha valakinek még olyan párbaj-vivhatnékja lesz.

△ A gyulai polgári iskolában f. hó 22-én lesz az évi zárvizsgálat, — mint különben is az első év erkölcsi eredményének felmutatását — ajánljuk a szülők figyelmébe.

— Petrovics Soma csabai realgymnasiunai lelkész tanár Vanyarczra hivatott próbaszónoklatra, hol valószínűleg is meg fogják választani rendes lelkészül, mivel köztudomás szerint igen értelmes és meleg előadása van.

— A b.-csabai ág. h. evang. realgymnasiumról szóló ez évi értesítő megjelent. Örömmel látjuk, hogy ez intézetben nem csak a tanításról, hanem a lelki s testi nevelésről is kellőleg gondoskodva van. Öt rendes és három rendkívüli tanár működik a lefolyt tanévben számszerint 87 tanítvány nevelése körül, ak ik közül lakhelyre nézve helybeli 65, a többi vidéki; vallásra nézve, 54 ág. h. 9 r. k. 1 gör. k. 14 m. v. Évközben meghalt 1, ki maradt 9. — A taneszközök ez évben is szépen gyarapodtak mind vélt mind ajándék útján. A jövő 1875. tanév szept. első napjaiban kezdődik. Erre nézve a közönség tájékoztatására a következőket jegyezzük meg: A beiratásnál a szülék vagy helyettesök jelenléte szükséges. Az első osztályba bevételük, aki vagy szabályszerű isk. bizonyítvánnyal, vagy vizsgálat útján kimutatja, hogy az elemi nyegedik osztály tantárgyait kielégítő sikerrel tanulta. A többi osztályokba csak legálább is kielégítő középiskolai bizonyítvánnyal léphetni be. A beiratási és évi tandíj félévénként előre fizetendő. — Tankönyvekről s egyéb isk. szerekről kellőleg gondoskodva van, ugy hogy minden szülő teljes bizodalommal vezetheti fel gyermekét ezen derék tanintézetbe.

— A prot. gymnasiumnak fecskei, a szuppliansok keresztül járák már az a hazát a buzgó hivatást s jötevéktől tápintézetek számára segélygyűjtéseket eszközölni. Az ilyen tápintézetek nagy hasznosságát előismerő, sőt élvezett egyénektől országszerte szép összegeket gyűjtének össze, mert csak így lesz lehetségessé 15—20 frt díj mellett egész évre ellátni ebédrel a szegény sorsu tanulókat. Az igaz, hogy némely hívek, mint pl. L.

csabai kereskedő, azzal igyekeznek menekülni a kéréktől, hogy „L. ur nincs idehaza.

— Haan Lajos, ismert nevű csabai tudós ev. lelkész Budára utazott, hogy a kamarai levéltárban Békésvármegyére vonatkozó minden okmányokat kiválogasson és lemásoljon oly czélból, hogy azokat megyei művelődéstörténelmi társulatunk ülésein, s ezek által a nagy közönséggel is megismertesse. Bizonyára minden művelt ember csak örömmel veszi e hirt nevezett tudósnak újabb fáradozásairól.

— A bányakerület ev. egyházaiban a sz.-háromság utáni 9. és 10-ik vasárnapon fog megtartatni a gyászstieni tisztelet nemrég elhunyt királyunk V. Ferdinand felett.

— Hubay F. szintársulata Szarvasról Csabára készül; adja isten, hogy itt nagyobb pártolásban részesüljön, mint ott.

— A békési ágost. h. e. egyházmegyétől fentartott s igazgatótt szarvasi főiskola ez évi értesítője Tatay István igazgatótánár szokott jeles szerkesztése mellett megjelent, s oly sok érdekes adatot foglal magában, hogy jövőre bővebben is meg fogunk róla emlékezni; azon hitben lévén, hogy olvasóinkat érdekelni fogja megyénk ezen egyetlen főiskolájának belétele.

— Hibaigazítás. Mult számunkba „Hasznos házi állataink érdekében” című cikkbe egy értelem zavaró szóba csúszott be; ugyanis a 4-ik oldal legfelső sorában „csete és paté-féle” növények helyett olvasandó „here és parjé.”

(Beküldött) Azt mondja a világ, hogy most a felvilágosodott században élünk és mégis a helybeli rom. kath. lelkész nem temette el a vegyes házasságból származott gyermeket, mivel azt a reformatus temetőbe kellett volna kiserínie. — Jó pásztor az, ki a maga nyáját híven legelteti, s báránkait nyugalomra — bárhova elkiseri; de hűlen az, aki ezt nem teszi. — Kelt B.-Gyulán 1875. jul. 13. — Kertész András, megyei és városi felelős képviselő.

— Hymen. Szarvason f. hó 10-én vezette oltárhoz a szép Benczur Emmike kisasszonyt Pál Sándor gazdatiszt. — Algyestről. — Zavartalan boldogság kövesse e megkötött szép frigyét.

— A Körös hulláma ijesztő mérvben szedi áldozatát Szarvason, eddig már mint értesültünk 10-en lalték abban sirjokat, öngyilkossági szándékból 1 — a véletlen által 9-en. Erélyes hatósági intézkedést kérünk ezeknek meggátolására.

— Az aratási munkálatok Szarvason erőlyesen folynak — azonban, az ahoz köztött remények is oszlóban vannak, mert a buza szeme a nagy hőség következtében összeszorult, soh helyen pedig a buzakalász teljesen üres, — a tavaszi vetések azonban szépek.

— A nagytáborni korcsmában f. hó 11-én délután a Vidovencz testvérek mulatván, egykötjük a zenészek egyikét boros palackkal nyakon vágta, mire a többi cigány pajtások feldühödven, megrohanták a két testvér, s ugy elverték, hogy vérükben fetrengve maradtak a küzdőterén. — Ezután a 12 tagból álló vitez banda menekült, a legyőzöttek pedig feltápaszkodván fegyverért, dorongokért rohantak haza, s ezzel visszatérve keresték az ellenlábasokat, s egész este remegésben tartották a korcsmát, sőt az egész utcát.

— Csabai különféle szakmájú iparos segédek szellemi haladás és kölcsönös segélyezés czéljából f. hó 11. egy „képző és segéd egyletté” egyesültek. Az egylet czélja oly szép s jó, hogy igen melegen ajánljuk, hogy a még be nem lépett segédek, mint a pártolásra felhívottak figyelmébe. — Jövő héten lesz szerencsénk alapszabályait közzölni, jelenleg csak annyit említünk meg, hogy az egyleti tagok szabad idejökben, a „Polgári kör” által számunkra átadott lapokat olvashatják helyiségükben, (mely a „Polgári kör” udvarán van) — erre képes tagjai téli esteiken iparügyekbe vágó cikkeket fognak felolvasni; Bartóki István ur, a kinek e szép eszme, ugy mint sok más sikeres keresztül vitele köszönhető városunkban) kívánságára a ketős könyvezetést fogja tanítani, Horváth J. Melczér K. és Szomora B. gymn. tanár urak pedig a számtélt, szép írás és rajz s egyébben fognak előadásokat tartani. — Az egylet évenkenként egyszer tagjai által készített iparos munkákból kiállítást fog rendezni. — A kör munkát nélkülözö tagjai az egylet által pénz segélyezésben részesíttetnek, betegség esetén pedig ingyen kigyógyíttatnak stb. Az egylet elnöke: Áchim János, alelnöke: Filippinyi Bert. pénztárnokká: Havra Pál, jegyzővé: Fábry Soma választottat, kik 12 választmányi taggal intézik az egylet ügyeit.

— Békésen tegnap táncvizalom volt, melyre a vidékről is számtalan tüzes fiatal ember átrándult. Lefolyásáról jövőre.

— A nm. közmunka és közlekedési ministerium f. hó 6-án kelt rendeletével értesíti a megye közönségét, miszerint a gözhajózás Csongrád és Gyoma között a Körösön meg fog indittatni; ugyan e rendeletével a ruczalópozt is véglegesen betiltja.

